

Република Српска
ОПШТИНА ФОЧА
ОДЈЕЉЕЊЕ ЗА ПРИВРЕДУ И
ДРУШТВЕНЕ ДЈЕЛАТНОСТИ

И Н Ф О Р М А Ц И Ј А
о стању у области културе на подручју општине Фоча

Фоча, Јун, 2023. године

Предлагач: Начелник Општине Фоча

Обрађивач: Одјељење за привреду и друштвене дјелатности
у сарадњи са ЦКИ Фоча, ЈУ Музеј, „Стара Херцеговина“ Фоча

УВОДНЕ НАПОМЕНЕ

Информацију о стању у области културе израдило је Одјељење за привреду и друштвене дјелатности у сарадњи са Центром за културу и информисање Фоча, ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ Фоча и на основу информација о раду организација и удружења који се баве културом у општини Фоча..

Ова информација је састављена из три дијела и то:

- Информација о стању у областима културе коју је израдио ЦКИ Фоча.
- Информација о стању из области културе коју је израдио ЈУ Музеј „Стара Херцеговина“ Фоча.
- Информација о раду организација из области културе у Фочи.

У 2022. години у склопу манифестације „Зима у Фочи“ организован је дочек Нове године на градском тргу уз концерт групе „Боеми“ из Ужица. Велики број грађана уз бесплатно пиће и одличну музику (староградску, народну и забавну) је дочекао Нову годину.

Свјетско првенство у рафтингу 2022. је одржано у Фочи и Бања Луци церемонија затварања првенства је одржана 1 јуна на платоу аква парка у Фочи уз додјелу медаља и коктел. Одржан је и концерт у организацији општине на ком су наступила два рок бенда из БиХ и Србије. Концерти су били за госте учеснике првенства и све заинтересоване грађане.

ОК Фест је одржан средином јула уз наступ великог свјетског бенда „Апокалиптика“ затим „Дубиоза Колектив“, „Нено Белан“, „С.А.Р.С.“, „Гоблини“, „Психомодо поп“, „Зостер“, „М.О.Р.Т.“ и остали бендови из БиХ, Србије и Хрватске.

У склопу „Каравана РТРС“ у Фочи 24.07.2022. године одржан је концерт Иване Селаков на платоу аква парка. Коцерт ће остати запамћен по одличној атмосфери и посјећености. Неколико хиљада грађана из Фоче и околних градова су у више наврата уз бис враћали музичаре на сцену тако да је концерт трајао дуже од 3 сата.

„Караван РТРС“ је покрио цјелодневни програм у организацији општине Фоча који је поред туристичке промоције нашег града упознао гледаоце са културно-историјским наслеђем овог краја, обичајима, важним личностима кроз историју из ових крајева. Гостовали су наши суграђани који су представили нашу општину кроз разговор са водитељима програма, музичке нумере, изложбу слика, дегустацију домаће кухиње и производа аутоктоних за ове крајеве попут домаћих чајева и шумских плодова припремљених на традиционални начин.

ЦЕНТАР ЗА КУЛТУРУ И ИНФОРМИСАЊЕФОЧА

У складу са програмом који је усвојила Скупштина општина Фоча, Центар за културу и информисање је своју активност базирао на област културе, издаваштва и информисања.

У оквиру активности везаних за културу Центар је организовао следеће активности:

- Промоција књиге „Зрно шећера у сланику“
- Промоција књиге „Гребослави“
- Промоција књиге „Расути бисери“
- Промоција књиге „Ујед ујединитеља“
- Промоција књиге „Врежа“
- Промоција књиге „Кошаре – нови Косовски бој“

- Промоција уџбеника : „Приручник за извођење наставе физичког и здравственог васпитања од II до V разреда основне школе“

- Промоција уџбеника : „Здравствена њега за 1. и 2. разред медицинске школе, струка здравство за занимање медицински техничар и акушерско – гинеколошки техничар“

- Изложба : „Милева Марић – Анштајн“
- Изложба удружења : „Јефимија“
- Изложба слика уметника „Тон“
- Изложба слика : „Старо и ново“
- Изложба слика : „Траговима прошлости“
- Изложба слика : „Свети новомученици јасеновачки у свјетлости Васкрсења“

- Концерт Камерног хора Музичке академије из Источног Сарајева“

- „Вече хумора и сатире“

- Предавања : „Вишеграђани као јунаци Ива Андрића“
- Предавања : „Превенција и рано откривање рака дојке – најбољи пут ка излечењу“
- Предавање : „Фоча – сећање на 1918.годину“

- Песничко вече : „Књижевници заједно“, Сарајевско – романијска регија и Источна Херцеговина

- Свечана академија поводом крсне славе општине
- Светосавска академија
- Радионице : „ У сусрет Васкрсу “
- Радионице : „ Светосавска седмица у Центру за културу и информисање “
- Радионице : „ Разлике нас обогаћују “
- Школа сликања

Центар за културу и информисање је учествовао у организацији ОК феста, а поред фестивала задужен је и за Бук зону ,где се организују промоције књига .

На прошлом ОК фесту промовисана је аутобиографска проза „Стовариште “, Сергеја Трифуновића и „Азрини сведоци“,Бориса Леинара.

МУЗЕЈ „СТАРА ХЕРЦЕГОВИНА“ ФОЧА

Јавна установа Музеј “Стара Херцеговина“ Фоча у 2022.години је обављао музејску дјелатност у складу са важећим прописима и нормативним актима из области културе.

Музеј данас посједује пет сталних поставки (Фоча у прошлости, Фочански период НОБ-а, Етнографска поставка, Поставка о др Ристу Јеремићу, Спомен соба Одбрамбено-отаџбинског рата).

У наставку смо хронолошки представили активности које смо реализовали у 2022. години:

У галерији Музеја, у мају је отворена изложба слика Милене Шотре Гаћиновић из легата Музеја Херцеговине у Требињу. Портрети, пејзажи и мртве природе најчешћи су тематски призори које је радила у једном даху, брзим потезима, испољавајући на тај начин осјећања своје снажне личности.

„Моћ музеја“ била је тема прошлогодишње „Ноћи музеја“.Тада је одржана и радионица за дјецу, ученике основних школа, коју је водио академски сликар, Данило Ивановић, као и концерт ученика Основне музичке школе из Фоче и видео презентација Музеја.

Поводом Међународног дана музеја 18. маја, у Музеју Старе Херцеговине отворена је изложба Народног музеја из Чачка „Манастири Овчарско-кабларске клисуре”. Изложби је претходило представљање истоимене монографије аутора Делфине Рајић и Милоша Тимотијевића. Изложба се састоји од 30 изложбених панона, као и од пропратног полчасовног документарног филма.

Изложба слика Атанасија Поповића представљена је нашим посјетиоцима од 3. до 28. јуна. Атанасије Поповић (1885-1948) припада првој академски школованој генерацији босанскохерцеговачких умјетника. У сликарству се огледао у различитим сликарским техникама, а понајвише у уљу, акварелу, темпери и оловци, представљајући пејзаже, ведуте, портрете, мртве природе, платна социјалне

тематике, иконе.

У оквиру манифестације „Љето у Фочи“, у галерији Музеја Старе Херцеговине 29. јуна отворена је изложба „Фоча у Краљевини СХС/Југославији“, аутора кустоса историчара Данка Михајловића. Посјетиоцима су предочени процеси и догађаји који су се збили на простору управног подручја среза Фоча, у периоду 1918–1941. године. Акцент изложбе стављен је на упознавање са развојем школства у фочанском крају, гдје је остварен највећи напредак. Поред оригиналних артефаката, изложба садржи и

18 паноа на којима се наводе занимљиве појединости из фочанског краја у предоченом раздобљу.

У августу је, у галерији Музеја Старе Херцеговине, отворена изложба скулптура и цртежа Петра Хрануелија, хрватског умјетника који живи и ствара у Загребу. Изложено је девет скулптура и пет цртежа на којима доминирају жене и људске фигуре у дијалогу с традицијом, од праисторије преко класичне антике до савременог доба. Камене скулптуре приказују најчешће жене (Венере) и људску фигуре уопште.

Изложба „Мати Ана Ацић (1900-1975): духовно чедо владике Николаја Велимировића“ је приредио Музеј рудничко-таковског краја из Горњег Милановца и отворена је у септембру, у Музеју Старе Херцеговине у Фочи. Изложба представља живот и дјело Надежде Ацић, односно монахиње Ане и потоње игуманије Манастира Враћевшњица крај Горњег Милановца.

Пред ликовном публиком у Фочи, у новембру је отворена изложба „Магија А3 формата“, коју је осмислио академски сликар Данило Ивановић Дачо у Норвешкој, а Музеј Старе Херцеговине и академски сликар Владимир Милановић реализовали.. Представљено је 38 дјела 14 аутора из Рогатице, Пала, Источног Сарајева и Фоче.

Изложба „Руско-српски односи у доба Петра Великог; отворена је у децембру. Изложба је посвећена обиљежавању 350 година од рођења Петра Великог и 300 година од царског указа о слању учитеља у Србију да предају словенски и латински језик. Организатори изложбе били су Књижевно удружење „Сусрет“ из Требиња, Руски научни институт, Руски дом из Београда и Музеј Старе Херцеговине из Фоче.

У протеклој 2022. години, у Музеју су реализоване и бројне радионице за дјецу, за полазнике вртића, као и ученике основних школа. Са историјом овог краја, традицијом и обичајима, значајним личностима, упознавали смо ученике основних школа у оквиру наставних предмета моја околина, природа и друштво, историја и географија. Наставили смо сарадњу са Сервис центром „Трачак наде“ и Удружењем слијепих и слабовидих особа из Фоче.

У марту смо организовали изложбу дјечијих ликовних радова ученика од шестог до деветог разреда ОШ „Веселин Маслеша“ са којима је радио наставник ликовне културе, академски сликар Бојан Видовић.

У августу смо организовали Љетну школу цртања, за ученике од шестог до деветог разреда обје основне школе, коју је водио академски сликар, Владимир Милановић. На изложби је представљено 50 цртежа рађених сувом оловком и угљеном.

Чланови историјско-документарне секције ОШ „Свети Сава“ представили су својим вршњацима из географске секције ОШ „Веселин Маслеша“ филм о Фочи у Другом свјетском рату, који су урадили након истраживања у нашем музеју.

Међународни дан особа са инвалидитетом обиљежили смо са Удружењем слијепих и слабовидих лица из Фоче и Савјетом ученика ОШ „Свети Сава“, представили смо аудио водиче и брошуре на Брајевом писму. Организовали смо и изложбу тифлотехничких помагала за слијепа и слабовида лица у сарадњи са Удружењем слијепих и слабовидих лица из Фоче и Удружењем слијепих и слабовидих лица из Горажда. У реализацији изложбе учествовали су и студенти Медицинског факултета у Фочи са одсјека Специјална едукација и рехабилитација.

ПОЗОРИШТЕ

У позоришту је током 2022. године одиграно 13 представа, од чега седам вечерњих, и по три дјечије и омладинске представе.

Изведене су сљедеће вечерње представе:

-(јануар) монодрама „Милунка“, београдског театра „Балкан нови покрет“, посвећена Милунки Савић, у интерпретацији по тексту сталне чланице Југословенског драмског позоришта Весне Станковић.

-(мај) дуо комедија ;Пластика, у којој играју првакиње Народног позоришта из Београда Нела Михаиловић и Сузана Петричевић, београдске ФАВИ продукције.

-(јун)представа ;Синови умиру први;Народног позоришта Републике Српске, рађена по тексту Мате Матишића, у режији Марка Мисираче. Гостовање је реализовано у оквиру пројекта ;Народно са народом;, у сврху децентрализације културе.

-(септембар) кабаре познате глумице Мирјане Мине Лазаревић, под називом ;Суштина по Мирјани;.

-(октобар) комедија;Ноћ у кући господина Колака;, рађена по тексту Владимира Ђурђевића, у режији Ирфана Менсура, у копродукцији београдског Југоарта, Културног центра Инђија и Центра за културу Стара Пазова. Улоге тумаче: Слободан Бода Нинковић, Ирфан Менсур и Владимир Керкез.

-(новембар) монодрама „Светозар Трећи; НАСТеатра из Горњег Милановца, проглашена најбољом монодрамом на 44. фестивалу монодраме и пантомиме у Земуну и 24. фестивалу МЕФЕММ у Источном Сарајеву, у извођењу глумца Ивана Перковића.

-(новембар)представа;Тешко је рећи збогом; Театра Вихор из Београда, рађена по текстуМира Гаврана, у режији Марије Липковски. Улоге тумаче: Невена Вукес, Драгана Дабовић и Иван Михаиловић.

Омладинске представе:

-(април и мај) премијера и реприза драме “Балкански шпијун“Студентске позоришне трупе, по тексту Душана Ковачевића, у режији Мирјане Радовић.

-(мај)премијера комедије “Мамин син 3” Студентске позоришне трупе
Дјечије представе:

-(април) дјечија представа „Прича о писцу причи“НАСТеатра из Горњег Милановца, рађена по тексту Момчила Настасијевића, у режији и драматизацији Ивана Перковића.

-(септембар) дјечија комедија,„Тртица рајске птице“ Народног позориште Ужице, по

тексту Бранка Димитријевића Бахуса, у режији Николе Завишића.

-(новембар)луткарска представа;Краљ жабац ;Дјечијег позоришта Републике Српске, по тексту Веселина Бојдева, у режији Славча Маленова.

Остали културни програм:

-(јун) концерт реномираног пијанисте Андреа Канту из Италије, студента медицине на Медицинском факултету у Фочи.

-(јун) програм под називом ;Вече са Дејаном Цукићем , који представља комбинацију монодраме, књижевне вечери и музичког наступа Дејана Цукића.

-(јун)солистички концерт наше суграђанке Наташе Мијовић итд.

Током протекле године бројним културним догађајима пружена је просторно-техничке подршке.

ПРЕГЛЕД АКТИВНОСТИ ЗА 2022. ГОДИНУ

ГД „Херцег Шћепан“

Гусларско друштво „Херцег Шћепан“ дуго низ година је репрезент културе и традиције нашега краја. У 2022. години учествовали су на гусларским вечерима у Гацку, Чајничу, Палама, Плужинама, Требињу, Војковићима, Лукавици. За Видовдан организовали су гусларско вече са учесницима из регије и Црне Горе и Србије. Узели су учешће на „Фестивалу гуслара Републике Српске“ у Источном Сарајеву. Гусларско друштво се одазвало на све догађаје у организацији општине и осталих установа и организација из Фоче.

КУД „Фоча“

За 12 година постојања Друштво је постало познато и признато и даље од наше општине и надамо се да ће сваке године бити све јачи и бољи. У КУД-у Фоча тренутно активно ради 210 чланова у фолклорним ансамблима, великом и малом народном оркестру, етно групи, изворној пјевачкој групи и секцији свирања на традиционалним инструментима.

На репертоару се налазе кореографије из: Шумадије, Бујановца, Мачве, Барање, Драгачева, Црне Траве, Ниша, Црноречја, Сарајевско поље, Лесковца, Шопске игре, Игре из Македоније и више сплетова за дјечије узрасте. Битно је напоменути да су све кореографије рађене са професионалним кореографима.

Током 2022. Куд Фоча је учествовао у више наврата у Требињу, Источном Сарајеву, Палама, Вишеграду, Ужицу, Горњем Милановцу.

У организацији Куд Фоча одржани су традиционални концерти под називом „Коло Пријатељства“ у фебруару мјесецу за дјечије узрасте гдје су учествовали и ансамбли из регије.

У априлу мјесецу организован је сабор изворног стваралаштва под називом „Нек се старе пјесме запјевају“ учествовало је 25 пјевачких група из Србије и Републике Српске. Манифестација љето у Фочи је обухватила и концерте за старије ансамбле из регије као из Словеније и Србије у организацији Куд Фоча. Куд се одазвао на све догађаје у организацији општине и осталих установа и организација из Фоче.

НАЧЕЛНИК ОДЈЕЉЕЊА

Оливера Елез